

Nr. 97/284/

Šeštadienis, 1946.IV.27

IŠ VISO PASAULIO

- 4 MINISTERIAI PARYŽIUJE vakar uždaromis vėl posėdžiavo, pirmininkaujant užs.reik.min.Bevinui. Iš to posėdžio dar nėra komunikato. Londono žiniomis iš Paryžiaus, dabar į priešakį iškilęs taikos sutarties su Italija klausimas. Esą susitarta kai kuriais klausimais, dėl kurių ištisais mėnesiais ginčytasi. Svarbu esą, kokius materijalus Italija turi reparacijoms. Rusija iš jos reikalaujanti pinigais 300 mil. dolerių, JAV ir D.Britanija turėtų dar daugiau reikalauti, bet Italija, mokėdama reparacijas, būtų reikalinga dar didesnės paramos iš Unrros. Byrnes pateikęs projektą taikos sutarčiai su Austrija, iš kur reikalaujama kiek galint greičiau atitraukti sąjungininkų igulas, o Bidault gyvai judina Rheino ir Ruhro sričių reikalą. Bet Rusija to dabar dar nepageidaujanti svarstyti, turėdama prieš akis pirmą vietą taikos sutartis su Italija, Bulgarija, Rumunija, Vengrija ir Suomija, nors dėl tų sutarčių sudarymo būsią nemaža keblumų ir, kaip Londonas pažymi, tai pareikalausią nemažą laiko. Iš užvakarykščio posėdžio paskelbtas pirmasis komunikatas esąs geras ženklas konferencijos eigai, nes įgalinama klausimų svarstymuose dalyvauti ir Prancūziją, kurios dalyvavimą Molotovas praeitamet rugsėjo mėn. Londono konferencijoje, remdamasis Potsdamo susitarimais, buvo užginčijęs ir pačią konferenciją privedęs prie "mirties taško". Pagal dabartinį susitarimą, taikos sutartį sudarant su Italija, ir Prancūzija gauna balsavimo teisę, o JAV dar gauna tą teisę sudarant taikos sutartį su Suomija. 4-ministeriai, Londono žiniomis, buvo svečiuose pas Prancūzijos min.pirm.Couin, o Bevinas turėjęs pasitarimus su Bidault dėl Vokietijos. Šiandien priešpiet ministerių pavaduotojai tariesi dėl tolimesnės darbotvarkės.

- TRUMPIAUSIAS POSĖDIS P.S.Taryboje buvo vakar - tik 17 min. Austrijos atstovas, išdirbęs drauge su Lenkijos ir Prancūzijos atstovais, pasiūlė naują kompromisinę rezoliuciją dėl komisijos sudarymo Franco režimui ištirti. Londono žiniomis, toji komisija turinti nustatyti, kokių praktinių priemonių JTO turėtų imtis, jei tikrai paaiškėtų, kad Franco režimas grasina taikai bei saugumui. New Yorko žiniomis, kalbamoji rezoliucija pakeista ta prasme: sutinkams, prancūzams siūlant, morališkai pasmerkti Ispanijos režimą; ne tyrimo komisijos, bet pačios PST kompetencija imtis žygių dėl to režimo; tyrimo komisija turinti nustatyti, kaip, kada ir kur turėtų būti griebiamasi priemonių. Tai naujajai rezoliucijai išstudijuoti posėdis nukeltas į pirmadienį. Diplomatinuose slauksniuose, kaip šįryt Londonas pranešė, manoma, kad toji rezoliucija būsianti vienu balsu priimta.

- DOMINIŲ KONFERENCIJON šandien laukiama atvykstant P.Afrikos min.pirm.gen.Smuths. Čia tebeina Pacifiko erdvės gynybos klausimo svarstymas. "Times" kalba apie didelį gynybos planą atominės bombos akivaizdoje.

- OLANDIJAI, New York žiniomis, JAV importo ir eksporto bankas teikia 200.000.000 dolerių paskolą.

- AUSTRIJA stengiasi diplomatineis santykiais su Belgija ir Lenkija.

- ČEKOSLOVAKIJOJ, Beromünsterio žiniomis, rinkimai numatyti gegužės 26 d. Seimui numatoma 300 atstovų, o vienam atstovui išrinkti būsią reikalinga 25.000 balsų. Čekoslovakijos vertybės, kurios buvo išaldytos J.A.Valstybėse, vėl perduodamos to krašto dispozicijon.
- UŽ RESPUBLIKĄ, kaip Londonas praneša, pasisakė Romoje vykstant Italijos krikšč.demokratų kongresas.
- LENKIJJOJ, Londono žiniomis, min.pirm.Morawsky pareiškęs, kad rudenio pavykstančiuose visuotiniuose rinkimuose galėsiančios dalyvauti visos demokratinės, ne fašistinės, grupės. Birželio 30 d. balsavimais tautos būsią atsiklausiama dėl valdžios bei valstybės formos, pateikiant balsuoti tris klausimus /plg.DN Nr.82/. Londono žiūrima su tam tikrais rezervais dėl noro Lenkijoje sudaryti rinkimams vieną demokratinį bloką, kur komunistai turėtų lemiama vaidmenį. Jau buvę bandyta ir ūkininkų partiją, vadovaujamą Mykolajczyko, įtraukti tan blokan. Frankfurto žiniomis, Morawsky savo pasakutiniame pareiškime tarp kitko pažymėjęs, jog Lenkija norinti draugystės su Rytų kaimynu, su kitomis slavų tautomis, taip pat su Vakarų demokratijomis, ypač su D.Britanija ir JAV, ir pabrėžęs, jog Lenkijoje dar reikia sulikviduoti Anderso banditus ir ukrainiečių fašistus; nes tas uždavinys dar nebaigtas, čia turinti padėti visa tauta. "Stars and Stripes" /Nr.113, IV.24/ žiniomis, popiežius Pijus XII pareiškė, kad Lenkijos atsisakymas sudaryti konkordatą su Šv.Sostu rodo, kad Lenkijoje tam tikruose sluoksniuose esama "apgailėtinos tendencijos prieš religines institucijas". "Polska Chrystusowa", /Nr.33, Darmstadt, IV.15/ paduoda iš "Time and Tide" /III.16/ laišką, slapta atgabentą iš Bejszegola stovyklos šiaurės rytinė Lenkijoje. Iš to laiško sužinoma, kaip tas lenkų laikraštis rašo, kad į rytus už Kurzono linijos daugumas lenkų nuo 15 iki 60 metų amžiaus įjungta į Raudonąją Armiją ir išsiųsta į Rytus. Lenkai, sutikę persikelti į vakarus, patalpinti stovyklose, leidžiant jiems pasiimti tik tiek turto, kiek gali pasinešti. Tose stovyklose sąlygos "maža kuo skiriasi nuo vokiečių koncentracinių stovyklų". Masinis mirtingumas iš bado ir nuo ligų yra "gal dar baisesnis, negu vokiečių ekzekucijos".
- VENGRIJOJ, Londono žiniomis, politinė policija suskusi fašistiską organizaciją, vadovaujamą tūlo žurnelisto, kuri rūpinusis savo žarius apmokyti militariškai, o paskui nuversti krašto demokratiją ir grąžinti monarchiją. Suimti 7 asmenys. Vakar per Londono radijo komentarus pažymėta, jog Vengrijoje šiandien infliacija esanti gal dar baisesnė, negu 1920 m. Vokietijoje, ir tai atsitiko dėl to, kad kraštą išplėšė vokiečiai. Čia gyvenimo standartas 50% mažesnis negu buvo prieš karą. Bet, įvykdžius krašte laisvus rinkimus, politiškai kraštas atsistoja ant tinkamo demokratinio kelio, nors reliatyviai dar žmonėms stinga demokratinio subrendimo ir rusų igulos čia sudaro našą. Beveik esanti žodžio ir religijos laisvė.
- BULGARIJĄ, Beromünsterio žiniomis, nutraukė diplomatinis santykius su Franco Ispanija.
- TAR.RUSIJĄ, kaip Londonas praneša, jau atsakiusi į JAV notą, kurio buvo reikalaujama paaiškinimo dėl Raud.Armijos išgabenamo turto iš Mandžūrijos. Notos turinys ne visiškai esąs patenkinamas.
- JAPONIJOJ, Frankfurto žiniomis, Macarthuras pažymėjęs, jog Hirohito vardas kyla, tik komunistai jį laiką reakcionieriumi. Japonai labai uoliai mokasi angliškai ir rodo palankumą amerikiečiams. Karaliaus turtas, dešar sulaikytas, siekia 111 mil.dolerių.

PABALTIOJO ŠVENTĖ SCHONGAU

Schongau /Atenstadt/ gegužės 12 d. prasideda Pabaltijo tautų šventė ir paroda, kurios truks per vieną mėnesį. Lietuviai čia pasiryžę surengti: a/dailininkų meno kūrinių parodą, tautodailės dirbinių, lietuviškosios spaudos Vokietijoje parodas, Lietuvos istorijos skyrių, tremtinių švietimo būklės pavaizdavimą ir kt.; b/chorų, solistų /vokalistų ir instrumentalistų/ koncertus; c/sporto varžybas /krepšinio, tinklinio, stalo teniso ir kai kurių lengvosios atletikos šakų/. Parodose išstatyti kūriniai ir dirbiniai išbus visą mėnesį. Choro ir solistų pasirodymui kiekviena Pabaltijo tauta turės savo savaitę. Paskutinę savaitę numatyti bendri tautų pasirodymai ir finalinės sporto varžybos. Vietos Unrros vadovybė maloniai šiam reikalui pritarus, į šventę kviečiami kariuomenės vadovybės atstovai, vietos ir užsienio spaudos atstovai ir kt. Kai kurie šventės momentai bus filmuojami. Būdami negausūs, Schongau lietuviai kviečia kitas mūsų bendruomenės kolonijas prisidėti prie tos reikšmingos šventės bei parodos. Kreiptis: Lietuvos Komitetui, Schongau "Altepost" Hotel.

Toki pranešimą neseniai skaitėme "Žiburiuose" ir susirūpinome: juk Schongau mūsų kaimynystėje, gegužės 12 d. jau čia pat, o mes dar nieko nesirengiame. Pagaliau pasirodė pas mus ir Schongau atstovai, papasakodami, kaip ir kas ten rengiama, ir prašė pagalbos. Jei mes neprisidėsime, tai lietuviams gali būti nelabai smagu, kada estai ir latviai, kurie ten sudaro daugumą, pasirodys už mus kur kas geriau. Atsiliepdami į schongauiečių kvietimą, Komiteto narys plk. Tautvilas, Janulevičius ir Surdokas užvakar buvo nuvykę ištirti padėties vietoj. Apžiūrėję sales ir pasirengimus parodai, pasikalbėję su vietos lietuvių atstovais, mūsiškiai patyrė, kad šventė organizuojama tikrai didelio masto. Nuoširdžiai šiam darbui atsidėjęs Unrros direktorius ir jau išsiuntinėjęs per 1500 pakviestimų aukštiesiems, kariuomenės vadovybėms, vietos ir užsienio spaudos atstovams ir kt. Amerikiečių kar. štabas jau atsiliepęs, kad šventėje dalyvausiąs. Tuo būdu paaiškėjo, kad dėl vietos lietuvių organizacinių jėgų stokos mums būtinais reikia, jaučiant garbės reikalą, kaip nors paremti tą gražų vykdomąjį sumanymą. Mūsų Komiteto būstinėje vakar tuo reikalu įvyko platokas pasitarimas. Bendriesiems reikalams prižiūrėti pakviestas prof. Kolupaila, dailės skyriui - Janulevičius, techn. darbams - Masiulis, rankdarbių skyriui numatyta pakviesti Česnienę. Tautinės garbės reikalas spiria ir visos mūsų bendruomenės narius susirūpinti kalbamuoju reikalu. Kas tik kuo gali ar ką yra sumanęs - visi kviečiami į talką. S.

SPORTAS

Kaip jau būsime girdėję, š.m. 1930-V.5 d.d. Šveicarijoje įvyks IV Europos krepšinio pirmenybės, kuriose buvo pasiryžę dalyvauti ir mūsų krepšininkai. Tam reikalui sudarytas komitetas įvairiais būdais stengėsi, kad kaip nors ir mūsų krepšininkai išsimuštų į tarptautinę sporto areną. Tačiau... Ir čia politika suvaidino lemiamą vaidmenį.

Užvakar gautas iš komiteto nario adv. Keturakio pranešimas, kad mūsų krepšininkams dalyvauti Europos krepšinio pirmenybėse Šveicarijoje, nors ir kitos kurios nors valstybės vardu, negautas sutikimas. Kalbamas reikalas prieš keletą dienų buvo svarstomas Šveicarijoje, IV-jų Europos krepšinio pirmenybių organizaciniame komitete, kur buvo pareikšta, kad, jei lietuviai dalyvautų, nors ir kitos valstybės vardu, tuomet atsisako dalyvauti: Suomija, Lenkija, Jugoslavija, Rumunija ir Vengrija. Taigi dėl vienos komandos,

mums dalyvaujant, pirmenybėse nedalyvautų penkios. Tuo remiantis, mūsų krepšininkams neleista dalyvauti ir įvažiuoti vizos į Šveicariją negauta. Tik per didelį vargą pavyko išgauti leidimą dviems asmenims nuvykti į Šveicariją ir ten susitarti dėl galimų draugiškų gastrolinių rungtynių su užsienio komandomis. Tuo reikalu mūsų siškis Z. Puzinauskas išvyko į Tübingeną ir iš tenai drauge su adv. Keturakiu IV. 28 d. vyksta į Šveicariją. EV

- PABALTIJO ŠVENTĖJE, Schongau, sportiniams pasirodymams numatyta krepšinio, tinklinio, lengvosios atletikos, stalo teniso ir bokso varžybos. Krepšiniu lietuviams atstovaus Kempteno "Šarūnas" ir Müncheno "Gintaras", tinkliniu - Dillingenas ir Müncheno "Gintaras", stalo tenisu - Meilus, Garunkštis, Gerulaitis ir lengvąja atletika - Puzinauskas, Supronas, Kasiulis ir kt.

- TARPBLOKINĖS KREPŠINIO VARŽYBOS pradedamos gegužės 1 d. Užsiregistravusioms komandoms nustatomas toks treniruočių laikas kasdien: I blokui - 14-16 val., III blokui - 16-18 val. ir II blokui - 19-21 val. Sviedinys gaunamas iš sporto skyriaus vedėjo.

- UŽVAKARYKŠČIŲ KREPŠINIO RUNGTYNIŲ rezultatai: GSM - Gimnazijos komb. rinktinė 29:21/19:12/; ansamblis - Kempteno Latviai 19:18 /7:8/.

- ŠACHMATŲ KVALIFIKACINIS TURNYRAS, prasidėjęs IV. 15 mūsų stovykloje, jau eina galop. Turnyre dalyvauja 19 šachmatininkų, iš jų tarpo pirmąją Paškevičius, Federacičius ir Ribikauskas. Po turnyro numatoma sudaryti nuolatinę šachmatininkų grupę, kuri atstovautų Kempteno lietuviams įvairiose draugiškose rungtynėse su kitomis stovyklomis.

VIETOS ŽINIOS

- MOTINOS DIENĄ numatyta pagerbti ir mūsų kolonijos motinas. Komiteto narys kult. reikalams plk. Tautvilas buvo sukviestas tam tikrą pasitarimą, kuriame jau sudaryta Motinos Dienos minėjimo programa.

- AKTUALIJAS rytoj skaityto Dr. Meškauskas sporto halėje 19 val.

- NETERŠTI MIESTO SCDO, - taip įsakoma miesto komendanto plk. lt. Wagner rašte, kuris per Uarą atsiųstas ir mūsų kolonijai. Jeigu kitų tautybių žmonės teršia parkus ar gulinėja juose, tai mums ne pavyzdys.

- DARŽOVIŲ AUGINTOJAI šiandien 19 val. kviečiami į sporto halę susirinkimui pasitarti dėl daržovių auginimo. Per susirinkimą bus paskirstyti sklypeliai ir išdalintos daržovių sėklos. Norintieji turėti savo sklypelį šalimais su draugais ar kitais artimaisiais, turi paduoti susigrupavusių pavardes raštu susirinkimo prezidiumui.

- LOTERIJOS LAIMĖJIMAI, IRE Vėladybos pranešimu, bus išmokami Salzstr. Nr. 12 balandžio 29 ir 30 d. 11-12 val. Vėliau išmokėjimų nebus.

- VALGYKLOS vedėjas prašo išpėti asmenis, gaunančius sausą daavinį, neimti iš virtuvės kavos, nes pastebėtieji bus paskelbiami viešumoje. Be to, pakartotinai prašoma gražinti virtuvei indus: puodelius, lėkštes ir kt.

- AMERIKIEČIŲ KARIJOMENĖS DISCIPLINOS taisyklėse, apie kurias vakar pranešta, tarp kitko numatoma įvesti: 1/ naują užsiėmimų programą, kur be normalių užsiėmimų kareiviams bus dėstomas okupacinių pareigų atlikimas. Programa taip pertvarkoma, kad kareiviams liktų mažiau laisvo laiko. 2/ Saveržyti kareivių išleidimą iš stovyklų ir po 11 val. išleisti iš jų tik gero elgesio su atitinkamu pažymėjimu kareivius. 3/ Pagriežtinti šaunamųjų ginklų vartojimo kontrolę ir už nelegalų jų pavartojimą atiduoti karo teismui ir kt. /SaS - Nr. 115, IV. 26/

DE Nr. 27/234